

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2025
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Θέμα Α

Τα στοιχεία της περίληψης θα αντληθούν από τη 2^η & 3^η παράγραφο του Κειμένου 2:

2^η παράγραφος:

- Βάση της ανθρώπινης δημιουργικότητας η κριτική σκέψη & ο συνδυασμός νέων και ήδη υπάρχουσών ιδεών.
- Η έλλειψη ορίων στη δημιουργικότητα οδηγεί στην επιστημονική ανάπτυξη.
- Αδυναμία προσέγγισης του τρόπου λειτουργίας της δημιουργικότητας.

3^η παράγραφος:

- Ανάγκη μελέτης της βρεφικής ηλικίας & των πρώτων σταδίων της γλωσσικής ανάπτυξης.
- Εξέταση της επιρροής βιολογικών, κοινωνικών & περιβαλλοντικών παραγόντων.

Θεμα Β

B1.

- α. Σωστό
- β. Σωστό
- γ. Λάθος
- δ. Λάθος
- ε. Σωστό

B2. Χαρακτηριστικά επιστημονικού λόγου:

- **Ειδική ορολογία:** «αποκλίνουσα σκέψη», «πολυαισθητηριακές εμπειρίες μάθησης και ζωής»
- **Γ' ρηματικό πρόσωπο:** «έχει επιβεβαιωθεί», «παρέχει»
- **Οριστική έγκλιση (επιστημική τροπικότητα):** «οδηγεί», «συνδέεται»

➔ **Αποδεικτικός λόγος, υφός τυπικό και ουδέτερο, πρόθεση του συντάκτη να αποδείξει τη σημασία της δημιουργικότητας στη ψυχική και πνευματική υγεία του παιδιού.**

B3. α.

Ο/Η μαθητής/τρια καλείται να σχολιάσει τη μορφή του τίτλου:

- Ρηματική μορφή, χρήση ενεστώτα και ενεργητικής σύνταξης που εξασφαλίζει την καλύτερη κατανόηση του θέματος & καθιστά το ύφος άμεσο & προβάλλει τη διαχρονικότητα του μηνύματος: «αρχίζει»
- Συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας η οποία κινητοποιεί τον αναγνώστη να διαβάσει το κείμενο: «αρχίζει από την κούνια»
- Σαφής & δηλωτικός του περιεχομένου «Η δημιουργικότητα»
→ Στοιχεία του κειμένου που φανερώνουν συσχέτιση: «τα βρέφη ηλικίας 12 μηνών όχι μόνο είναι ικανά για δημιουργική σκέψη πολύ πριν αρχίσουν να μιλάνε...», «... δημιουργικών γνωστικών ικανοτήτων του βρέφους.»

Ο τίτλος εγείρει το ενδιαφέρον του δέκτη προς ανάγνωση του κειμένου & κρίνεται επικοινωνικά αποτελεσματικός

B3. β.

Η δοθείσα περίοδος βρίσκεται σε ενεργητική σύνταξη

Μετατροπή σε παθητική σύνταξη:

«Θα πρέπει, επομένως, να μελετηθούν οι συνθήκες εκείνες από τις οποίες επηρεάζεται αρνητικά η ανάπτυξη των δημιουργικών γνωστικών ικανοτήτων του βρέφους.»

→ Κατά τη μετατροπή στην παθητική σύνταξη δίνεται έμφαση στην ενέργεια και το ύφος καθίσταται ουδέτερο, τυπικό, δηλώνεται η αποστασιοποίηση και η αντικειμενικότητα του μηνύματος.

Γ.

Ο ήρωας εκμυστηρεύεται τον προβληματισμό του, επειδή βιώνει την έλλειψη της δημιουργικότητας στον εργασιακό χώρο, γεγονός που του προκαλεί αποστροφή και ανάγκη παραίτησης.

Αξιοποίηση κειμενικών δεικτών:

- Α' ενικό πρόσωπο, πρωτοπρόσωπη αφήγηση, εξομολογητικός χαρακτήρας: «σκέφτομαι», «ζαρώνει», «χωνεύω».
- Αφηγηματικός τρόπος → Εσωτερικός Μονόλογος : « Σκέφτομαι μήπως πρέπει... τα ίδια μυαλά» Εξωτερίκευση σκέψεων & συναισθημάτων, ροή συνείδησης.
- Αντίθεση μεταξύ σκέψεων και πράξεων, επιθυμίας και πραγματικότητας: «Σκέφτομαι μήπως πρέπει ν' αλλάξω επάγγελμα και όχι μονάχα γραφείο. Τώρα όμως είναι μάλλον αργά...», «Θα ήθελα, είναι αλήθεια, προ πολλού να ήμουν εργάτης παράλληλα όμως να έχω αυτή την ίδια την ίδια ψυχή, τις ίδιες γνώσεις και τα ίδια μυαλά».

- **Μεταφορική χρήση της γλώσσας:** «μπαγιάτικες φάτσες», «ζαρώνει η καρδιά μου», «μελετώ την καλημέρα τους, το ύφος τους και την ματιά τους».
- **Εικονοπλαστικός λόγος→οπτικές εικόνες:** «Οι αγαπητοί μου συναδέλφοι καταφθάνουν λαχανισμένοι.» «Χώθηκα στις αίθουσες των πρωτοετών.»

Προσωπική άποψη:

Ο/Η κάθε μαθητής/τρια καταγράφει την προσωπική του άποψη τεκμηριωμένη σύντομα με επιχειρήματα

Δ.

- **Επικοινωνιακό πλαίσιο:** Άρθρο σε προσωπικό ιστολόγιο
- **Ύφος:** οικείο, εξομολογητικό, προσωπικό, καθημερινό, απλό (αξιοποίηση α' ρηματικού προσώπου)
- **Τίτλος & επικαιρικός χαρακτήρας.**

Κύριο Θέμα

A.

- Καλλιέργεια του νοητικού υποβάθρου για την αξιολόγηση των καταστάσεων και τη λήψη ορθών αποφάσεων, καθώς οι μαθητές διακρίνουν το σωστό από το λάθος, το δίκαιο από το άδικο.
- Επινεύουμε, οραματιζόμαστε και υλοποιούμε απλά ή μεγαλόπνοα σχέδια δίνοντας ώθηση στην κοινωνία.
- Το μάθημα καθίσταται ενδιαφέρον, ενεργοποιείται η συμμετοχικότητα των μαθητών, αλληλεπίδραση διδασκόντων-διδασκομένων.
- Ανάπτυξη φαντασίας, αυτογνωσία, αυτοβελτίωση, κριτική σκέψη.
- Εξωτερίκευση συναισθημάτων, αυτοέκφραση, αποφυγή νωθρότητας, ψυχολογική ισορροπία.
- Καλλιέργεια της συνεργασίας, ομαδικό πνεύμα, κοινωνικοποίηση, ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και ενθάρρυνση της διαφορετικής σκέψης μέσα σε ομάδες

B.

- Επαφή με τις τέχνες: ζωγραφική, μουσική χορός, θέατρο, δημιουργική συγγραφή.
- Δραστηριότητες υπαίθρου: κηπουρική, αναδάσωση, εθελοντικές δράσεις.
- Χρήση της τεχνολογίας με δημιουργικό τρόπο content creating, χρήση πολυμέσων, σχεδιαστικών εργαλείων, εφαρμογών για δημιουργία βίντεο ή ψηφιακής τέχνης, προγράμματα όπως το coding, Stem ή η ρομποτική, με στόχο την επίλυση προβλημάτων με ευρηματικότητα.
- Συμμετοχή σε διαγωνισμούς, καλλιτεχνικά εργαστήρια, αθλητικές δράσεις που συνδυάζουν τη δημιουργικότητα.

*Οι απαντήσεις είναι ενδεικτικές, οι μαθητές μπορούν να καταγράψουν τα επιχειρήματά τους δομημένα και τεκμηριωμένα αξιοποιώντας, όμως, δημιουργικά τις πληροφορίες από τα κείμενα αναφοράς.

Επιμέλεια:

Κανδηλάπη Γεωργία

Μπασιώτου Αναστασία

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΑΞΙΩΤΗ